

แบบฟอร์มเสนอผลงาน
การประกวดรางวัลเพชรสรรพสามิต ครั้งที่ ๑๔ พ.ศ. ๒๕๖๗
(14th EXCISE INNOVATION AWARDS 2024)

แบบฟอร์มหมายเลข ๑

ประเภทการประกวด

- ☒ หน่วยงานระดับสำนัก/ศูนย์/กลุ่ม/กอง/สำนักงานเลขานุการ/สำนักงานสรรพสามิตภาค
☐ หน่วยงานระดับสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่

ประเภทผลงาน

☐ ประเภทผลงานระดับกรม

- ☐ คุณลักษณะตามประกาศ ฯ ข้อที่ ๑.๑ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ (Product Innovation)
☐ คุณลักษณะตามประกาศ ฯ ข้อที่ ๑.๒ นวัตกรรมด้านการให้บริการ (Service Innovation)
☐ คุณลักษณะตามประกาศ ฯ ข้อที่ ๑.๓ นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation)
☐ คุณลักษณะตามประกาศ ฯ ข้อที่ ๑.๔ นวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Innovation)

☒ ประเภทผลงานเพิ่มประสิทธิภาพ

- ☒ คุณลักษณะตามประกาศ ฯ ข้อที่ ๑.๑ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ (Product Innovation)
☐ คุณลักษณะตามประกาศ ฯ ข้อที่ ๑.๒ นวัตกรรมด้านการให้บริการ (Service Innovation)
☐ คุณลักษณะตามประกาศ ฯ ข้อที่ ๑.๓ นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation)
☐ คุณลักษณะตามประกาศ ฯ ข้อที่ ๑.๔ นวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Innovation)

☐ ประเภทผลงานการต่อยอดนวัตกรรม

ผลงานที่นำมาต่อยอด.....

ปีที่ได้รับรางวัลเพชรสรรพสามิต.....

ชื่อผลงาน.....ระบบติดตามการออกตรวจปฏิบัติการ.....

เริ่มใช้เมื่อ.....๑ มีนาคม ๒๕๖๗.....

หน่วยงานภายในส่วนราชการที่เสนอผลงาน.....ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ.....

ส่วนราชการ.....สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒.....

ชื่อบุคคลผู้รับผิดชอบผลงาน

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	โทรศัพท์ (ภายใน)
นายละนอง แก้วศรีช่วง	ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720001
ดร.สมศักดิ์ สุวรรณสุกุล	นักวิชาการสรรพสามิตชำนาญการพิเศษ	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720031
นายฤทธิกร รัตนพิสุทธิกิจ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720032
นายนิพนธ์ เจริญประพัฒน์	นักวิชาการสรรพสามิตชำนาญการ	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720036
นายรภัสสิทธิ์ กำจรอัครหิรัญ	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720034
นายปณิธาน ศรประทุม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720035
นางสาววาสนา อำเจริญ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720033
นางสาวกาญจนา ปิยะธรรมมาภาพ	นักวิชาการสรรพสามิต	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720035
นายศุภสิทธิ์ ศรีแจ้ง	นักวิชาการคอมพิวเตอร์	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720033
นายอนุพงศ์ ราชิน	เจ้าพนักงานเครื่องคอมพิวเตอร์	สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒	720033

ผู้ประสานงานข้อมูล.....นายรภัสสิทธิ์ กำจรอัครหิรัญ.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ.....
โทรศัพท์.....720034.....โทรสาร.....-.....อีเมล.....raphas@excise.go.th.....

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นของหน่วยงานและได้นำมาใช้ประโยชน์แล้วจริง

ลงชื่อ.....

(นายละนอง แก้วศรีช่วง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒

(ผู้อำนวยการสำนัก/ศูนย์/กลุ่ม/กอง/เลขานุการกรม/ภาค/สรรพสามิตพื้นที่)

วันที่.....

หมายเหตุ บุคคลผู้รับผิดชอบผลงาน ไม่เกิน ๑๐ คน/ผลงาน

คำอธิบายการเสนอผลงาน

๑. บทสรุปผลงาน

เป้าหมาย OKR ของกรมสรรพสามิตเรื่อง “การบริการตรงใจ” นั้นคือ การได้รับความพึงพอใจจากผู้ประกอบการ ซึ่งมองในทางกลับกัน การสร้างความไม่พึงพอใจหรือสร้างความหงุดหงิดให้กับผู้ประกอบการ จัดว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญสาเหตุหนึ่งโดยบริษัทสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ รับผิดชอบเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๙ จังหวัด ๑๒ พื้นที่ และ ๑๑ พื้นที่ สาขา มีเป้าหมายการจัดเก็บภาษีสูงสุด จำนวน ๓๑๕,๓๐๓.๑๖๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗๓ ของเป้าหมายกรมสรรพสามิต มีผู้ประกอบการที่จดทะเบียนสรรพสามิต ในความรับผิดชอบมากกว่า ๒,๐๐๐ ราย ซึ่งมีผู้รับบริการเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องสร้างความพึงพอใจหรือลดความหงุดหงิดในการให้บริการกับผู้ประกอบการให้มากที่สุด

จากประสบการณ์จริงที่ได้ออกรตรวจปฏิบัติการ หรือออกรตรวจแนะนำของเจ้าหน้าที่ พบความหงุดหงิดจากคำถามของผู้ประกอบการ ที่ถามว่า “เอ๊ะ วันนี้มาทำอะไรอีก” “เอ๊ะ เมื่อสองอาทิตย์ที่แล้ว หน่วยงานของภาคเพิ่งจะเข้ามาตรวจเอง” “เอ๊ะ อีกสองอาทิตย์ ผมได้รับการนัดการเข้าตรวจจากหน่วยงานของกรม” และ “โอ้ ดีใจจังเลยที่ท่านเข้าตรวจแนะนำครับ ไม่ได้เข้ามาตรวจแนะนำบริษัทผมมานานเลยนะครับ” ดังนั้นจึงระดมความคิดกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการออกรตรวจ เพื่อแก้ไขปัญหาว่าทำอะไรให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการเข้าตรวจ และไม่ทิ้งระยะห่างการออกรตรวจมากเกินไป เพื่อให้มีข้อมูลสนับสนุนในการวางแผนการออกรตรวจปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพและการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ จึงได้พัฒนา ระบบติดตามการออกรตรวจปฏิบัติการ (Excise Audit Tracking: Ex-AT) มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบูรณาการการจัดเก็บข้อมูลการเข้าตรวจปฏิบัติการทุกประเภท เพื่อใช้เป็นระบบบริหารจัดการข้อมูลร่วมกันสำหรับข้อมูลการออกรตรวจปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ในสังกัดภาคและพื้นที่ เพื่อให้เป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนด้านการออกรตรวจปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถบริหารงบประมาณด้านการออกรตรวจปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการออกรตรวจปฏิบัติการให้กับกลุ่มของเจ้าหน้าที่ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องกัน ซึ่งได้รวบรวมปัญหาการวางแผนการออกรตรวจปฏิบัติการจากเจ้าหน้าที่ทุกส่วนทุกฝ่าย พบว่า มีการออกรตรวจที่ซ้ำซ้อนและไม่สามารถติดตามผลการเข้าตรวจ โดยเฉพาะเมื่อพบปัญหาหรือเรื่องที่ได้ให้คำแนะนำผู้ประกอบการไว้ จากนั้นวิเคราะห์และออกแบบระบบตามความต้องการของผู้ใช้ โดยทีมผู้พัฒนาได้ออกแบบระบบให้สามารถเรียกข้อมูล ค้นหา ชื่อโรงอุตสาหกรรมที่ต้องการทราบข้อมูลย้อนหลังเพื่อการเข้าตรวจของเจ้าหน้าที่ทุกกรณี แสดงภาพรวมการออกรตรวจย้อนหลัง ๓ ปี ในลักษณะข้อมูลเชิงแผนที่ สามารถเรียกข้อมูลแยกประเภทการออกรตรวจแต่ละพื้นที่ ระยะเวลาการออกรตรวจครั้งล่าสุด แสดงจำนวนผู้ประกอบการ แยกประเภทการออกรตรวจแต่ละประเภท แสดงจำนวนผู้ประกอบการแต่ละกลุ่ม แยกตามระยะเวลาการเข้าตรวจ ได้แก่ จำนวนที่รับการตรวจภายใน ๖ เดือน ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปี (ตามที่ระบบกำหนดไว้) แสดงจำนวนผู้ประกอบการที่ไม่เคยได้รับการตรวจเกินเวลา ๓ ปี พร้อมเหตุผลที่ไม่ได้ทำการเข้าตรวจ และแสดงรายชื่อผู้ประกอบการที่มีออกรตรวจบ่อยครั้งในรอบปีที่ผ่านมา พร้อมเหตุผล

ผลสำเร็จของนวัตกรรม ทำให้การค้นหาข้อมูลเพื่อวางแผนการออกรตรวจในแต่ละรอบถัดไปเกิดความต่อเนื่อง ง่าย ลดความซ้ำซ้อนในการเข้าตรวจ และติดตามเรื่องที่ได้เคยแนะนำผู้ประกอบการไว้ก่อนหน้านี้ได้ เกิดความคุ้มค่าในด้านการลดเวลาจากการออกรตรวจที่ซ้ำซ้อน และสามารถนำงบประมาณที่เกิดจากการตรวจที่ซ้ำซ้อนไปใช้ในการตรวจผู้ประกอบการรายที่ไม่เคยได้รับการตรวจเลย เป็นการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถตอบโจทย์ เป้าหมาย OKR ของกรมสรรพสามิต เรื่อง “การบริการตรงใจ” เพราะว่า ระบบการติดตามการออกรตรวจ(Ex-AT) สามารถ “ลดความหงุดหงิด พิชิตใจผู้ประกอบการ”

๒. สภาพปัญหา/ที่มาของผลงาน

สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ เป็นหน่วยงานระดับภูมิภาคของกรมสรรพสามิต รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การป้องกันและปราบปราม ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ ได้รับมอบหมายจากกรมสรรพสามิตในการจัดเก็บภาษี จำนวน ๓๑๕,๓๐๓.๑๖๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗๓ ของเป้าหมายทั้งกรมสรรพสามิต ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมาย ทางสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ ได้มีการกำหนดหน้าที่ให้กับสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ภายใต้สังกัดสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ และนอกจากภารกิจด้านการจัดเก็บภาษี การป้องกันและปราบปรามแล้ว ทางสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ รวมถึงสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ภายใต้สังกัด ฯ ยังได้ดำเนินกิจกรรมด้านการตรวจปฏิบัติการ ณ สถานที่ประกอบการในสังกัด ภาค และพื้นที่ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลการดำเนินการ สำหรับประเมินภาษี ตรวจสอบให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการ รวมไปถึงการเข้าตรวจตราเพื่อเฝ้าระวังการกระทำผิดของผู้ประกอบการไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการเข้าตรวจปฏิบัติการนี้ถือว่าเป็นอีกหนึ่งกลไกที่ช่วยให้สำนักงานสรรพสามิตภาคและพื้นที่สามารถผลักดันกิจกรรมการเก็บภาษี การป้องกันและปราบปราม ให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมายได้ดียิ่งขึ้น

ภารกิจด้านการจัดเก็บภาษี การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดที่สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ ได้รับนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเป้าที่ได้รับมอบหมายจากกรมสรรพสามิต ทำให้ต้องมีการดำเนินกิจกรรมการออกตรวจปฏิบัติการ ณ สถานที่ประกอบการในสังกัด ไม่ว่าจะเป็นการเข้าตรวจสอบภาษี การตรวจบัญชี การตรวจปฏิบัติการ รวมไปถึงการให้คำแนะนำเรื่องต่าง ๆ ซึ่งแต่เดิมการเข้าตรวจสถานประกอบการแต่ละครั้ง ไม่ได้มีระบบบริหาร จะมีเพียงการรับรู้จดจำหรือบันทึกไว้เฉพาะกลุ่มของเจ้าหน้าที่ที่ร่วมดำเนินการเท่านั้น หากมีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายเจ้าหน้าที่อาจทำให้เจ้าหน้าที่ผู้มาใหม่ไม่ทราบถึงข้อมูลรายละเอียดในการเข้าตรวจครั้งก่อนหน้าขาดความต่อเนื่องในการเข้าตรวจ ปัญหาและอุปสรรคที่พบไม่ได้รับการถ่ายทอดเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการเข้าตรวจครั้งถัดไป การปฏิบัติงานระหว่างสำนักงานสรรพสามิตภาคและพื้นที่อาจเกิดความซ้ำซ้อนเนื่องจากไม่มีระบบกลางที่บันทึกให้ทราบถึงระยะเวลาในการเข้าตรวจปฏิบัติการ ณ สถานที่ประกอบการ ทำให้เกิดการใช้งบประมาณที่ซ้ำซ้อนและไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร มีความยุ่งยากในการวางแผนการใช้งบประมาณด้านการออกตรวจปฏิบัติการเพราะไม่มีระบบกลางที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจว่าควรเข้าตรวจปฏิบัติการ ณ สถานที่ประกอบการใดบ้างเพื่อให้ตรงตามเงื่อนไขและเกิดความต่อเนื่องในการตรวจติดตามด้านต่าง ๆ

สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ ได้นำประสบการณ์จริงที่ได้ออกตรวจปฏิบัติการ หรือออกตรวจแนะนำของเจ้าหน้าที่ พบความหงุดหงิดจากคำถามของผู้ประกอบการ ที่ถามว่า “เอ๊ะ วันนี้มาทำอะไรอีก” “เอ๊ะ เมื่อสองอาทิตย์ที่แล้ว หน่วยงานของภาคเพิ่งจะเข้ามาตรวจเอง” “เอ๊ะ อีกสองอาทิตย์ ผมได้รับการนัดการเข้าตรวจจากหน่วยงานของกรม” และ “โอ้ ดีใจจังเลยที่ท่านเข้าตรวจแนะนำครับ ไม่ได้เข้ามาตรวจแนะนำบริษัทผมมานานเลยนะครับ” ดังนั้น จึงระดมความคิดกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการออกตรวจ เพื่อแก้ไขปัญหาว่าทำอย่างไรให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการเข้าตรวจ และไม่ทิ้งระยะห่างการออกตรวจมากเกินไป เพื่อให้มีข้อมูลสนับสนุนในการวางแผนการออกตรวจปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพและการวางแผนการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นผนวกกับการที่กรมสรรพสามิตได้มีการผลักดันการเปลี่ยนผ่านองค์กรสู่องค์กรดิจิทัล (Digital Transformation) นั้น สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ จึงได้มีการพัฒนาระบบติดตามการออกตรวจปฏิบัติการ (Excise Audit Tracking) ขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการออกตรวจปฏิบัติการ

ของเจ้าหน้าที่ในสังกัดภาคและพื้นที่ โดยให้มีระบบสำหรับบันทึกข้อมูลการเข้าตรวจปฏิบัติการ ณ สถานที่ประกอบการในสังกัด มีการประมวลให้ทราบถึงวันเวลาที่ออกตรวจล่าสุด มีการแสดงผลในรูปแบบของ Dashboard แผนที่ และการใช้แถบสีเพื่อแจ้งสถานะให้ทราบถึงช่วงวันเวลาที่เข้าตรวจ ฯ ณ สถานที่ประกอบการ เพื่อให้ง่ายต่อการวางแผนสำหรับการเข้าตรวจรอบถัดไป ลดความซ้ำซ้อนในการเข้าตรวจระหว่างสำนักงานภาคและพื้นที่ นอกจากนี้ การให้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนในการบันทึกข้อมูลหรือหมายเหตุเพิ่มเติมในการเข้าตรวจแต่ละครั้งยังส่งผลให้เกิดประโยชน์สำหรับการส่งมอบงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่ต้องดำเนินการเข้าตรวจในรอบถัดไปทำให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการ ลดความซ้ำซ้อนในการเข้าตรวจส่งผลให้การใช้งบประมาณด้านการออกตรวจปฏิบัติการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย

๓. วัตถุประสงค์/เป้าหมายของผลงาน

๓.๑ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดในการเข้าตรวจปฏิบัติการ ณ สถานที่ประกอบการในสังกัดสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ และสามารถบริหารจัดการข้อมูลร่วมกันสำหรับข้อมูลการออกตรวจปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ในสังกัดภาคและพื้นที่

๓.๒ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนด้านการออกตรวจปฏิบัติการ

๓.๓ เพื่อให้สามารถบริหารงบประมาณด้านการออกตรวจปฏิบัติการได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

๓.๔ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการออกตรวจปฏิบัติการให้กับกลุ่มของเจ้าหน้าที่ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องกัน

๔. ทฤษฎี สมมติฐาน และ/หรือกรอบแนวคิดของผลงาน

Lean Process แนวคิดในการบริหารจัดการการผลิต หรือองค์กรให้ประสิทธิภาพสูงสุด โดยปราศจากความสูญเปล่า (Waste) วัตถุประสงค์การนำ Lean Process มาใช้ในสำนักงาน (Lean Office) เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงานขององค์กร

๔.๑ ลดระยะเวลาการคอยระหว่างกระบวนการต่าง ๆ ในสำนักงาน

๔.๒ เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพของสำนักงาน

๔.๓ ความโปร่งใสเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

๔.๔ ทำให้องค์กรมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น

๔.๕ สร้างการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมของพนักงาน

๕. ขั้นตอน/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ

๕.๑ ลำดับขั้นตอนในการพัฒนาผลงาน

๕.๑.๑ การกำหนดปัญหา ทำการสอบถาม เก็บข้อมูลการดำเนินการออกตรวจปฏิบัติการ จากเจ้าหน้าที่ทุกส่วน/ฝ่าย ที่ต้องมีการดำเนินกิจกรรมการออกตรวจปฏิบัติการ และทำการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทาง

๕.๑.๒ ศึกษาความเป็นไปได้ของระบบ เป็นการพิจารณาความเป็นไปได้ของระบบมี ๔ ประการ ได้แก่

๑) ความเป็นไปได้ด้านเศรษฐศาสตร์ เป็นการศึกษาถึงผลตอบแทนทางการเงินและต้นทุนที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาระบบ จากการศึกษาพบว่า ความเป็นไปได้เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา

ระบบงานเป็นเครื่องมือที่เราสามารถนำมาใช้ได้ฟรี และทีมผู้พัฒนามีทักษะเพียงพอจึงไม่มีค่าจ้างสำหรับผู้พัฒนาชุดคำสั่งโปรแกรม

๒) ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของการนำเทคโนโลยีที่มีในปัจจุบันมาใช้ หรือทำให้เทคโนโลยีที่มีอยู่เดิม ทันสมัย ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หรือควรใช้เทคโนโลยีใหม่ทั้งหมด เพื่อปรับปรุงระบบเก่าหรือพัฒนาระบบใหม่ ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ บุคลากร ทุกระดับ รวมทั้งขั้นตอนการทำงาน จากการศึกษาพบว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค

๓) ความเป็นไปได้ทางด้านการปฏิบัติงาน เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของทัศนคติของผู้ใช้งานกับระบบใหม่ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ควรคำนึงถึงการปฏิบัติงาน โดยระบบใหม่ต้องไม่เพิ่มภาระแก่ผู้ใช้งาน มีการปรับโครงสร้างการทำงานว่าเป็นที่พอใจและยอมรับ สามารถเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ให้หน่วยงานอย่างถูกต้อง

๔) ความเป็นไปได้ทางด้านกฎหมาย เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ในด้านระเบียบข้อบังคับ และกฎหมาย ว่าระบบที่จะพัฒนานั้นต้องไม่ขัดต่อข้อบังคับของกฎหมาย

๕.๑.๓ ศึกษาความต้องการของผู้ใช้ พบว่า ผู้ใช้พบปัญหาด้านการวางแผนออกตรวจปฏิบัติการ บางครั้งพบการออกตรวจที่ซ้ำซ้อน ไม่สามารถติดตามผลการเข้าตรวจ ณ สถานที่ประกอบการในแต่ละรอบ โดยเฉพาะเมื่อพบปัญหาหรือมีเรื่องที่ได้เคยให้คำแนะนำไว้ และไม่ทราบถึงวันเวลาล่าสุดในการเข้าตรวจสถานประกอบการทำให้ยากต่อการวางแผนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการตรวจรอบถัดไป

๕.๑.๔ การวิเคราะห์และออกแบบระบบ จากการรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน พบว่ามีการจัดบันทึกข้อมูลการออกตรวจปฏิบัติการไว้เพื่อทำรายงานการออกตรวจของผู้ดำเนินการในแต่ละรอบ โดยบันทึกไว้ที่ส่วนของผู้ดำเนินการแต่ยังไม่ได้มีระบบกลางสำหรับบันทึกและใช้ข้อมูลร่วมกัน ทำให้เวลาที่มีผู้จำเป็นต้องการใช้ข้อมูลเพื่อวางแผนการออกตรวจรอบถัดไปต้องทำการขอข้อมูลจากผู้บันทึกข้อมูลไว้ ทีมผู้พัฒนาจึงได้ออกแบบระบบให้ทำงานสอดคล้องกับการทำงานในรูปแบบเดิมให้มากที่สุดแล้วเพิ่มขีดความสามารถให้เป็นระบบบันทึกข้อมูลกลางที่ผู้ใช้สามารถทำการบันทึกและเรียกใช้ข้อมูลร่วมกันได้

๕.๑.๕ การพัฒนาระบบ

๑) สร้างตารางบันทึกข้อมูลสถานประกอบการแล้วทำการ Export ข้อมูลสถานประกอบการจากระบบ BI ของกรมมาทำการ Import เข้าสู่ตารางที่สร้างไว้ (หมายเหตุ อยู่ระหว่างประสานงานกับทางกรมเรื่องการขอ API สำหรับเรียกใช้งานข้อมูลในส่วนนี้)

๒) ทำการค้นหาทำเลที่ตั้ง (Latitude, Longitude) ของสถานประกอบการพร้อมทั้งภาพถ่ายของสถานประกอบการเพื่อนำมาแนบเพิ่มเติมในตารางข้อมูลสถานประกอบการ

๓) สร้างตารางสำหรับบันทึกข้อมูลการออกตรวจปฏิบัติการ โดยให้มีคอลัมน์สำหรับเชื่อมโยงไปยังตารางสถานประกอบการ

๔) สร้างเว็บไซต์ ด้วยเครื่องมือพัฒนาเว็บแอปพลิเคชัน สำหรับจัดการข้อมูลที่สร้างขึ้นในระบบฐานข้อมูล

๕) สร้างหน้าเว็บเพจสำหรับระบบงาน หน้า Dashboard หน้าแสดงข้อมูลรายการเข้าตรวจปฏิบัติการ หน้าแสดงข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ หน้าฟอร์มสำหรับการเรียกดูและบันทึกข้อมูลการตรวจปฏิบัติการ และหน้าแสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานประกอบการ

๖) สร้างหน้าลงชื่อเข้าใช้ระบบเพื่อความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูล

๕.๑.๖ การทดสอบโปรแกรม หลังจากทำการพัฒนาแอปพลิเคชันได้ตามที่ต้องการแล้วได้ทำการทดสอบ โดยเริ่มจากให้ทีมผู้พัฒนาทดสอบความถูกต้องในการทำงานของโปรแกรมในส่วนต่าง ๆ จึงนำแอปพลิเคชันไปให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องร่วมทำการทดสอบด้วย หากพบความผิดพลาดก็ได้ทำการแก้ไขให้ใช้งานได้

๕.๑.๗ การนำไปใช้งานจริง เมื่อได้ทำการทดสอบและแก้ไขความผิดพลาดแล้วจึงได้เริ่มทำการลงข้อมูลจริงเข้าสู่ระบบ ทั้งนี้ ทางทีมงานผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดก็ยังได้มีการติดตามการใช้งานของระบบอยู่อย่างต่อเนื่อง หากพบข้อผิดพลาดหรือมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ใช้งาน ทางทีมงานก็จะได้มีการแก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติมการทำงานเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับการทำงานของผู้ใช้งานมากที่สุด

๕.๒ ลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน

๕.๒.๑ ดำเนินการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คือ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ในสังกัดสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ และมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันเสนอข้อคิดเห็นในการจัดทำระบบ

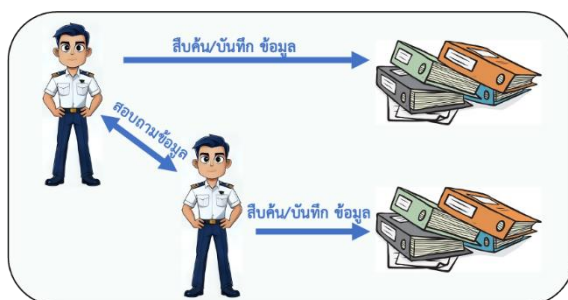
๕.๒.๒ พิจารณาเลือกเทคโนโลยีสำหรับพัฒนาระบบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้เลือกใช้เทคโนโลยีเว็บแอปพลิเคชันสำหรับพัฒนาระบบงาน

๕.๒.๓ นำระบบไปให้เจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานทดสอบใช้งาน และปรับปรุงแก้ไขระบบงานให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน

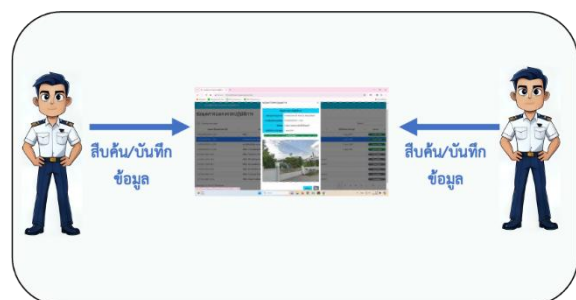
แผนภาพกระบวนการดำเนินงาน (Process Flow Diagram) เปรียบเทียบ ก่อนและหลังมีนวัตกรรม

ก่อนการสร้างนวัตกรรม เจ้าหน้าที่ทำการสืบค้นข้อมูลการออกตรวจปฏิบัติการจากบันทึก รายงานที่เคยได้ทำไว้หรือการติดต่อสอบถามจากเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการออกตัวปฏิบัติการรอบที่แล้ว เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการออกตรวจปฏิบัติการ และเมื่อดำเนินการออกตรวจเสร็จสิ้นก็ทำการบันทึกผลการออกตรวจในรูปแบบของเอกสาร

หลังการสร้างนวัตกรรม เจ้าหน้าที่สามารถสืบค้นข้อมูลการออกตรวจปฏิบัติการได้จากระบบโดยตรง ระบบมีการแสดงสถานประกอบการจากการเข้าตรวจสอบสถานประกอบการครั้งล่าสุดให้ทราบถึงระยะเวลาตามช่วงที่เข้าตรวจได้ ระบบช่วยการตัดสินใจในวางแผนการออกตรวจปฏิบัติการเพื่อความต่อเนื่องและลดความซ้ำซ้อน เมื่อดำเนินการตรวจปฏิบัติการแล้วเจ้าหน้าที่ได้ทำการบันทึกข้อมูลการเข้าตรวจและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเข้าตรวจในรอบถัดไปไว้ในระบบทำให้สามารถติดตามสืบค้นได้สะดวกขึ้น

ก่อนการสร้างนวัตกรรม

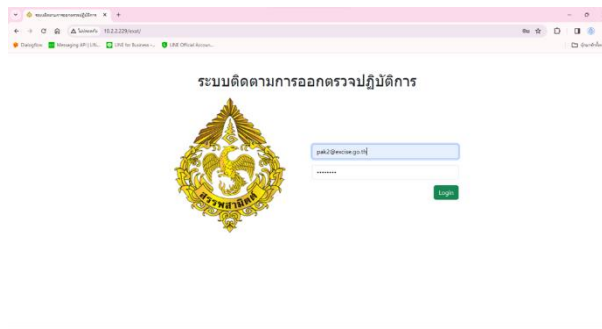

หลังการสร้างนวัตกรรม

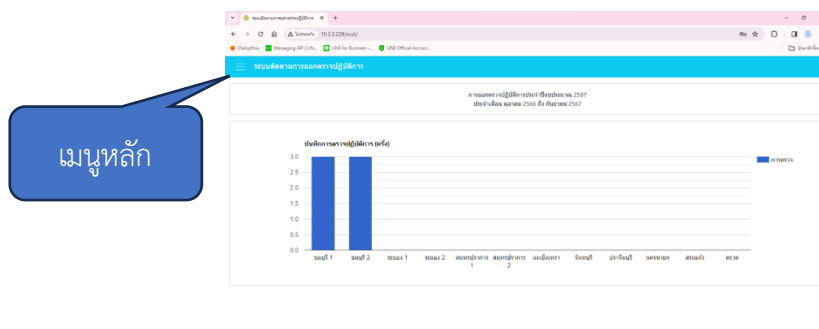
ภาพที่ ๑ เปรียบเทียบการสืบค้นข้อมูลการออกตรวจปฏิบัติ ก่อนและหลังการสร้างนวัตกรรม

การเข้าใช้งานระบบติดตามการออกตรวจปฏิบัติการ

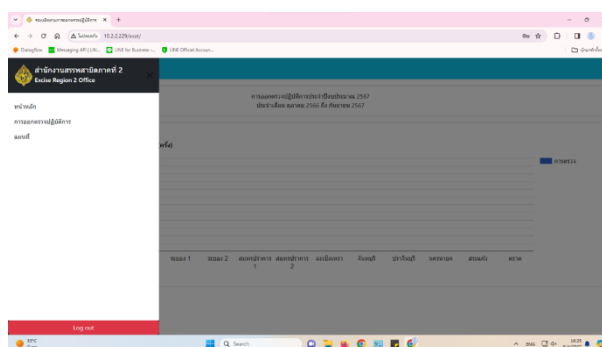
ทำการเปิดเว็บเบราว์เซอร์แล้วเข้าไปที่ URL <http://10.2.2.229/exat>

ทำการลงชื่อเข้าใช้ด้วย Email และ Password ที่ทีมผู้พัฒนาระบบกำหนดให้

ระบบจะแสดงหน้าเว็บไซต์ภาพรวมการออกตรวจปฏิบัติการภายในปีงบประมาณปัจจุบัน

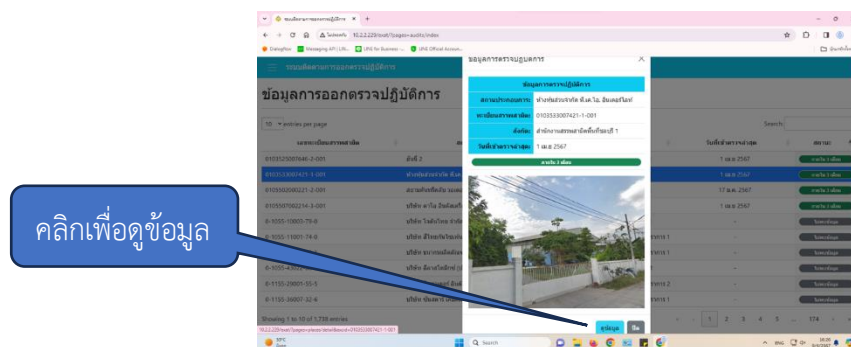
เมื่อคลิกที่ปุ่มเมนูหลักจะแสดงลิงค์ไปยังส่วนการทำงานของระบบทั้งหมด ๓ ส่วน การทำงานประกอบด้วย

๑. **หน้าหลัก** ใช้สำหรับแสดงแผนภูมิการออกตรวจปฏิบัติการในภาพรวมแยกตามพื้นที่
๒. **การออกตรวจปฏิบัติการ** เป็นหน้าในการแสดงรายสถานประกอบการพร้อมทั้งสถานะการเข้าตรวจและวันเวลาที่เข้าตรวจล่าสุด
๓. **แผนที่** เป็นหน้าเว็บแสดงตำแหน่งของสถานประกอบการโดยแบ่งตามหมวดตำแหน่งตามสีของสถานะ

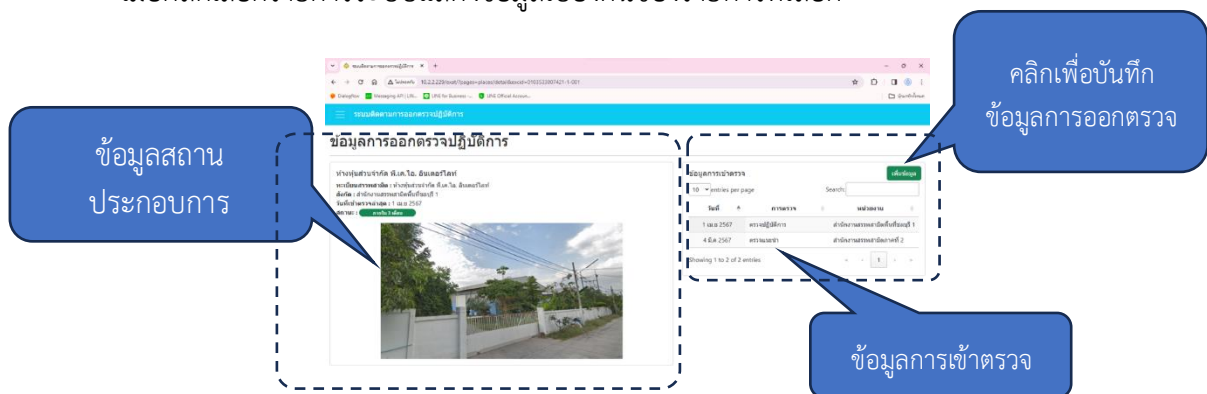

เลขทะเบียนการออกตรวจ	สถานที่ประกอบกิจการ	วันที่	วันที่เข้าตรวจ	สถานะ
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล
010333007421-0-001	ห้างสรรพสินค้า	1 เม.ย. 2567	1 เม.ย. 2567	ดูข้อมูล

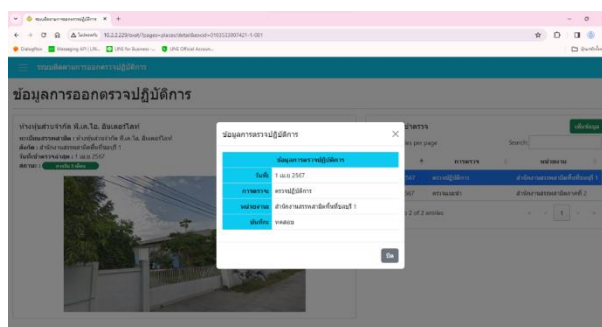
เมนูการออกตรวจปฏิบัติการ แสดงรายชื่อสถานประกอบการและสถานะการเข้าตรวจครั้งล่าสุด

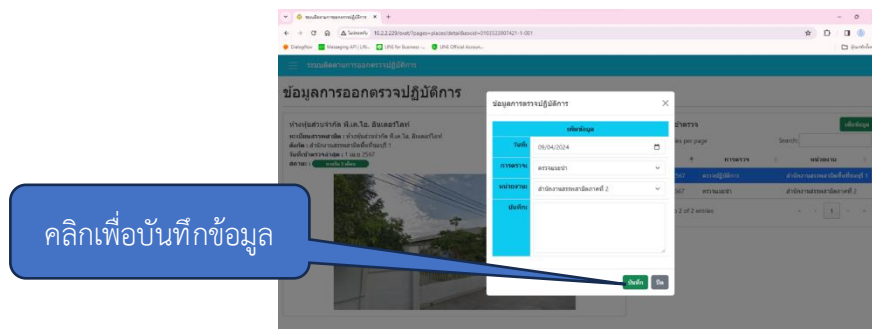
เมื่อคลิกเลือกรายการระบบแสดงข้อมูลเบื้องต้นของรายการที่เลือก

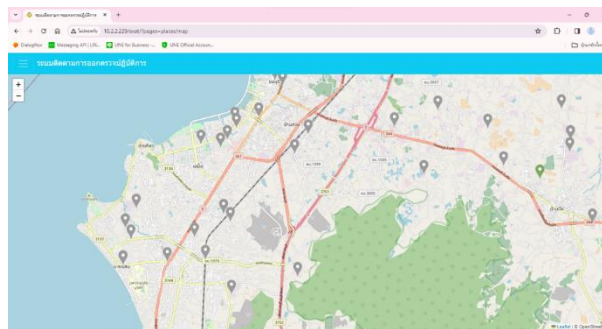
หน้าเว็บแสดงข้อมูลสถานประกอบการและรายละเอียดการเข้าตรวจปฏิบัติการ

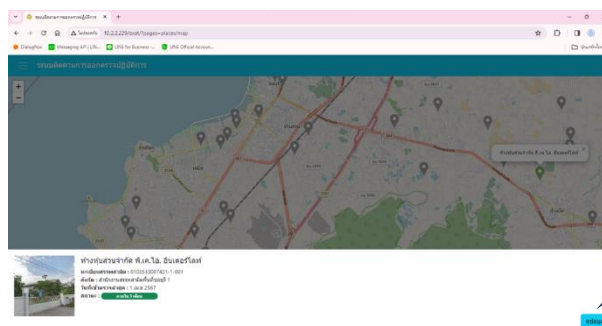
คลิกเลือกรายการเข้าตรวจ ระบบจะแสดงข้อมูลการเข้าตรวจที่บันทึกไว้

คลิกที่ปุ่มเพิ่มข้อมูล ระบบจะแสดงฟอร์มสำหรับบันทึกข้อมูลการเข้าตรวจ

เลือกเมนูแผนที่ แสดงตำแหน่งที่ตั้งสถานประกอบการโดยหมวดตามพิกัดของสถานประกอบการ และสีของหมวดจะเป็นไปตามสถานะการตรวจปฏิบัติการครั้งสุดท้าย

เมื่อคลิกที่หมวดในแผนที่ระบบจะแสดงข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการพร้อมทั้งสถานะวันที่เข้าตรวจปฏิบัติการครั้งสุดท้าย

๖. ทรัพยากรที่ใช้

- ด้านเทคนิค** เลือกใช้เทคโนโลยีเว็บแอปพลิเคชัน เครื่องมือที่ใช้คือภาษาสำหรับพัฒนาหน้าเว็บ ได้แก่ HTML, CSS และ JavaScript ภาษาสำหรับการประมวลผล ได้แก่ PHP ใช้ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ Server ที่มีการติดตั้งไว้ที่สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ อยู่เดิมแล้วเป็นอุปกรณ์หลักในการให้บริการระบบงานที่สร้างขึ้น
- ด้านบุคลากร** เจ้าหน้าที่ในส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ เป็นผู้พัฒนาชุดคำสั่งการทำงานของระบบงาน และให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบเป็นผู้ร่วมออกแบบและทดสอบการทำงานของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น
- ด้านการเงิน** เนื่องจากเทคโนโลยีที่เลือกใช้สำหรับการพัฒนาระบบงานเป็นเทคโนโลยีที่ใช้ได้ฟรี อุปกรณ์ในการใช้งานของระบบเป็นอุปกรณ์ที่ทางสำนักงานสรรพสามิตภาคและพื้นที่มีอยู่เดิมแล้ว และบุคลากรทั้งทีมผู้พัฒนาระบบ ผู้ร่วมออกแบบระบบ ผู้ใช้งาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบงานเป็นบุคลากรของสำนักงานสรรพสามิตภาคและพื้นที่ ในสังกัดสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒ ส่งผลให้ไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ สำหรับการพัฒนาระบบงานนี้

๗. ผลสำเร็จที่ได้รับ

จากการได้นำระบบงานมาใช้ได้ผลสำเร็จดังนี้

๗.๑ ทำให้สามารถติดตามการออกตรวจปฏิบัติการได้สะดวกขึ้น การค้นหาข้อมูลสำหรับใช้วางแผนการออกตรวจในแต่ละรอบถัดไปเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องสามารถทำได้ง่าย ลดความซ้ำซ้อนในการเข้าตรวจสอบสถานประกอบการ และการติดตามเรื่องที่ได้เคยแนะนำไว้ก่อนหน้านี้ทำได้ดีขึ้น

๗.๒ เกิดความคุ้มค่าในด้านการลดเวลาจากการออกตรวจที่ซ้ำซ้อน และสามารถนำงบประมาณที่เกิดจากการตรวจที่ซ้ำซ้อนไปใช้ในการตรวจผู้ประกอบการรายที่ไม่เคยได้รับการตรวจเลย เป็นการใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๗.๓ ผลสำเร็จของนวัตกรรม สามารถตอบโจทย์ เป้าหมาย OKR ของกรมสรรพสามิต เรื่อง “การบริการตรงใจ” เพราะว่า ระบบการติดตามการออกตรวจ (Ex-AT) สามารถ “ลดความหงุดหงิด พินิจใจผู้ประกอบการ”

๘. ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

๘.๑ ขั้นตอนการรวบรวมความต้องการระบบงานเป็นไปได้ล่าช้าเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีภาระงานในการออกตรวจปฏิบัติการและงานนอกพื้นที่ภายนอกสำนักงานบ่อย ทำให้มีโอกาสดูแลสัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลได้ไม่เต็มที่และเมื่อมีข้อสงสัยก็จำเป็นต้องรอเวลาที่เจ้าหน้าที่สะดวกให้ข้อมูลเพิ่มเติม รวมไปถึงขั้นตอนในการให้เจ้าหน้าที่ทำการทดสอบก็พบอุปสรรคเรื่องของเวลาในการอธิบายการทำงานของระบบให้ทราบเช่นกัน

๘.๒ ขั้นตอนการสร้างระบบ การร้องขอ API เพื่อเรียกใช้งานข้อมูลสถานประกอบการจากกรม มีขั้นตอนที่ค่อนข้างยุ่งยาก เนื่องจากต้องอาศัยผู้ดำเนินการจากหลายฝ่ายทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากความต้องการและทำให้เกิดความล่าช้าในการพัฒนาโปรแกรม

๘.๓ ขั้นตอนการใช้งาน ด้วยข้อจำกัดในเรื่องของเครื่องคอมพิวเตอร์ Server สำหรับให้บริการระบบงานที่จำกัดการเข้าถึงจากระบบเครือข่ายภายในของกรมสรรพสามิตเท่านั้น ทำให้ไม่สะดวกหากเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องการเข้าใช้งานจากภายนอกสำนักงาน จำเป็นต้องมีการตั้งค่าให้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงเครือข่ายของกรมสรรพสามิตจากภายนอก

๙. กระบวนการ/แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง

มีการจำกัดสิทธิ์การเข้าถึงระบบงานและมีการติดตามการใช้งานอยู่อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ในการติดตามได้มีการสอบถามปัญหาและความต้องการระบบเพิ่มเติมจากผู้ใช้เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดและใช้เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาต่อต่อไป

๑๐. บรรณานุกรม

กรมสรรพสามิต. (๒๕๖๓). *สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการ กรมสรรพสามิต.

นิพนธ์ บัวแก้ว. (๒๕๔๓). *รู้จัก... ระบบการผลิตแบบลีน (Introduction to Lean Manufacturing)*.

กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

ระบบงานทะเบียน กรมสรรพสามิต. (๒๕๖๓). *สรุปข้อมูลการจัดทะเบียนสรรพสามิต สำนักงานสรรพสามิตที่ ๒*.

ชลบุรี: สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒.

ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒. (๒๕๖๓). *เป้าหมายรายได้กรมสรรพสามิต*. ชลบุรี:

สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒.

ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒. (๒๕๖๓). *ระบบติดตามการตรวจปฏิบัติการ*

สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ ๒. เข้าถึงได้จาก <http://๑๐.๒.๒.๒๒๙/exat>

๑๑. QR Code หรือ Link (URL)

<https://excise2techno.github.io/innovation/exat.pdf>

๑๒. QR Code หรือ Link VDO (URL)

<https://youtu.be/xKUzSvddsuc>